

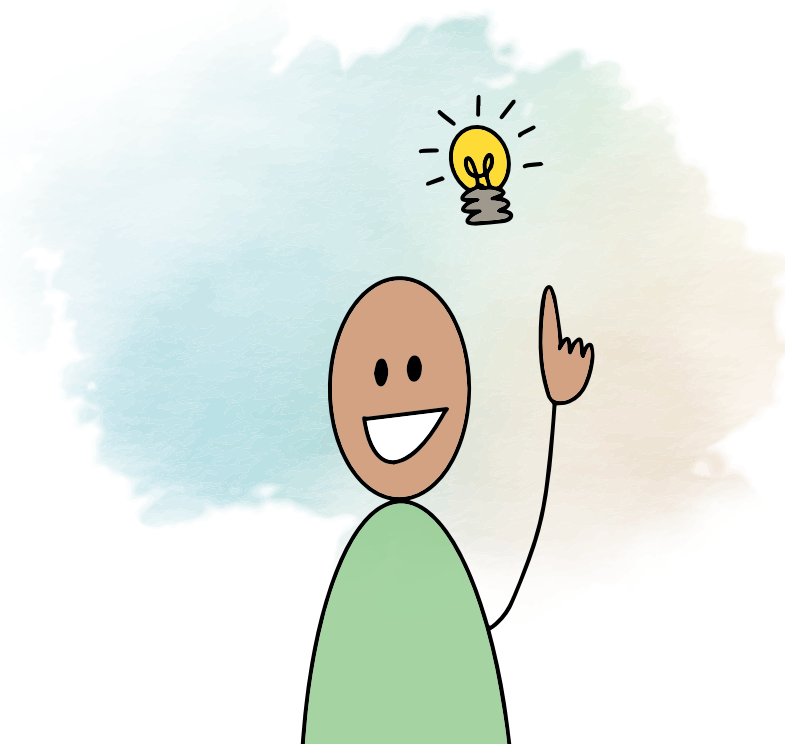
Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Når du læser de kommende eksempler og forslag, skal du huske på, at eksekutive vanskeligheder ofte vil vise sig i situationer med nye opgaver, problemer eller krav samt i situationer, du ikke har lyst til eller interesserer dig for.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Idéer & impulser Idérigdom og lystfølelse	☐ At jeg taler som et vandfald ☐ At jeg får mange idéer hele tiden ☐ At jeg har tankemylder, som ofte øges, når jeg er træt ☐ At jeg taler før jeg tænker eller taler for at tænke ☐ At jeg handler hurtigt på det, jeg har lyst til ☐ At jeg tit sætter mange aktiviteter i gang på én gang og ikke altid får dem gjort færdige ☐ At jeg har svært ved at finde på nye idéer eller løsningsforslag	☐ Gør omgivelserne opmærksomme på, at du kan komme til at tale eller handle hurtigt og gerne vil have at vide, hvis det går for stærkt, eller du går over nogens grænser ☐ Sig til andre: "Jeg er typen, der taler for at tænke, så kan vi lige gøre os nogle tanker samme, inden jeg kan komme frem til en god løsning?" ☐ Skriv dine idéer ned og vent med at handle på dem til efter fx 2 dage ☐ Spørg om hjælp fra dine nærmeste til at styre og/eller færdiggøre dine igangsatte aktiviteter

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion

Bremsen

Evnen til at styre/hæmme ideer, impulser, følelser ovs.

Måske genkender du...

- At jeg hurtigt bliver utålmodig
- At jeg har svært ved at vente, fx når jeg skal stå i kø, når jeg gerne vil købe noget NU, eller når andre taler længe
- At jeg ofte ændrer på mine planer og aftaler
- At jeg ikke forudser konsekvenser af min egen adfærd
- At jeg har svært ved at fastholde sund livsstil og ofte spiser fx store portioner eller usundt
- At jeg tit søger stimulanser, fx cigaretter, energidrik, kaffe, alkohol eller hårdere stoffer
- At jeg har svært ved at regulere mine følelser, og at jeg svinger hurtigt i humøret på få sekunder, minutter eller timer mellem fx glad, sur, vred, eufori
- At andre har svært ved at forudsige mit humør
- At jeg har hyppige og intense vredesudbrud
- At jeg har vanskeligt ved at bremse mig selv eller trække mig fra en diskussion
- At jeg hurtigt er videre igen, når jeg har været vred
- At jeg hurtigt føler mig stresset, og får sværere ved at løse problemer effektivt
- At jeg har svært ved at berolige mig selv og falde ned, når jeg har været vred eller stresset

Mulige hjælpsomme idéer

- Forsøg at udsætte køb 24 timer, og drøft gerne om dit køb er relevant med en ven eller pårørende
- Sæt deadlines for dig selv eller sammen med dine venner/pårørende for, hvor sent du må aflyse eller ændre en aftale
- Hvis du vil lave livsstilsændringer ift. fx mad eller stimulanser kan det være godt at gøre det sammen med en ven eller pårørende, så I holder hinanden op på at fortsætte
- Er du ude i et decideret misbrug, anbefales kontakt til egen læge eller misbrugsbehandling
- Informér dine venner/pårørende om dine udsving og bed dem bære over med dem eller hjælpe med at komme ud af fx vreden
- Øv dig i at gå væk fra situationer, der potentielt kan udvikle sig til diskussioner
- Lav et energiregnskab for at mindske stress
- Sørg for at motionere og holde pauser i hverdagen, da det øger overskuddet og evnen til at kontrollere dine impulser og følelser

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Arbejds-hukommelse At fastholde og bearbejde informationer i kortere tid	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at huske beskeder og instruktioner ☐ At jeg helst skal have én besked ad gangen ☐ At jeg helst skal skrive beskeder og informationer ned for at huske dem ☐ At jeg har svært ved at huske rækkefølger, hvilket fx gør det svært at løse opgaver med mange trin uden en opskrift eller en person til at minde mig om trinene ☐ At det er svært at multitask/skifte mellem opgaver ☐ At jeg nemt bliver overvældet af komplekse problemer, fordi de kræver, at jeg skal tænke på flere dele af problemet samtidig ☐ At jeg ofte glemmer, hvor jeg har lagt mine ting, fx mobil, briller og nøgler	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skriv beskeder og informationer ned på papir eller som en note på mobilen ☐ Bed om kun at få én eller to beskeder ad gangen ☐ Skriv alle dine beskeder ned samme sted fx i noter på telefonen ☐ Hav faste pladser til dine ting ☐ Lav kun én ting ad gangen ☐ Fast plads i hjemmet og på job til nøgler, briller og mobil

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Tidsførelse Fornemmelse for, hvor lang tid en opgave tager samt at udnytte sin tid effektivt	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At selvom jeg kan klokken, har jeg svært ved at beregne, hvor langt tid ting tager ☐ At jeg er den evige tidsoptimist og får sat for lidt tid af til mine opgaver og gøremål ☐ At jeg er i tvivl om, hvor længe en opgave tager, og at jeg derfor har svært ved at prioritere min tid ☐ At jeg aldrig bliver færdig til tiden, uanset om jeg går i gang i god tid ☐ At jeg har svært ved at overholde deadlines ☐ At jeg ofte kommer for sent	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skab gode rutiner i hverdagsopgaverne, evt. sammen med en pårørende eller støtteperson ☐ Få hjælp til at sætte tid på dine opgaver og prioritere mellem dem ☐ Forsøg at regne "baglæns" for at finde ud af hvor lang tid de enkelte delopgaver i opgaven tager, – se eksempler i bogens afsnit 4.10 om struktur ☐ Indlæg ekstra tid/buffer tid til at løse dine opgaver, så du får dem færdig til tiden ☐ Bed pårørende om at invitere dig fx 15 min før alle andre, men oplys om, at de altid skal variere tidsrummet, så du ikke automatisk ved, hvornår du reelt skal komme
Organisering & overblik At danne overblik, systematisere, holde styr på og holde orden i mine ting	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at holde orden og skabe systemer i mine ting og omgivelser ☐ At jeg har svært ved at rydde op ☐ At jeg har svært ved at systematisere og organisere mine elektroniske filer, fx på computeren eller i min mail ☐ At jeg har kaotiske tanker og har svært at strukturere og organisere tanker, ideer og information ☐ At jeg har svært ved at prioritere i opgaver og informationer ☐ At jeg nemt overvældes af kompleksitet og detaljer ☐ At jeg har svært ved at bryde store opgaver ned i mindre dele, der er nemmere at overskue ☐ At jeg har svært ved at regne ud, hvordan jeg forventes at løse opgaver ☐ At jeg har svært ved at regne konsekvenserne af mine egne handlinger ud	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Bed andre om hjælp til at få ryddet op og styr på dine ting ☐ Sæt evt. billeder eller dymoer på hylder, låger, skabe og skuffer så du kan huske, hvor tingene skal hen ☐ Bed om færre informationer hjemme og på jobbet, når det kan lade sig gøre ☐ Bed pårørende eller støttepersoner om hjælp til at lave strategier til at få overblik, fx et system til at skrive opgaver i kalenderen

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Planlægning & prioritering Identificere mål, planlægge vejen dertil og færdiggøre	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at planlægge, prioritere og strukturere min dagligdag og mine opgaver ☐ At jeg har svært ved at bryde opgaver ned i mindre trin ☐ At jeg har svært ved at prioritere i opgaver og informationer ☐ At jeg har svært ved at have et stabilt arbejdsflow, fordi jeg ikke får lavet holdebare planer ☐ At jeg går i gang med opgaver for herefter at opdage, at jeg ikke har alle de ting, jeg skal bruge ☐ At jeg går i gang med opgaver men sjældent får dem gjort færdige ☐ At jeg er perfektionistisk fordi det hjælper mig til at opdage alle de ting, der nemt smutter for mig	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Skab gode rutiner i hverdagsopgaverne sammen med en pårørende eller støtteperson ☐ Brug en app eller få hjælp fra andre til at planlægge og prioritere ☐ Husk på at et planlægnings-system måske har en begrænset levetid. Når ADHD-hjernen ikke længere synes, at systemet er spændende, er der behov for tilpasning af fx farver eller opbygning, hvis det skal virke igen
Igang-sætning Gå i gang af sig selv	<ul style="list-style-type: none"> ☐ At jeg har svært ved at gå i gang af mig selv med opgaver og aktiviteter, også selvom jeg godt ved, hvad jeg skal (særligt svært ved kedelige ting) ☐ At jeg udsætter ting til sidste øjeblik ☐ At jeg tit er forsinket, fordi jeg ikke gik i gang i god tid ☐ At jeg tit laver mange overspringshandling ☐ At jeg nemmere kommer i gang, når jeg laver ting sammen med andre	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sørg for at have gode planer, der trinvis beskriver, hvad du skal gøre, da det så er nemmere at gå i gang ☐ Sæt alarmer for at påminde dig selv om, hvornår du skal gå i gang ☐ Aftal med en pårørende, kollega eller leder, hvad du har brug for at blive sat i gang med, og hvordan de evt. kan hjælpe dig i gang

Skema 8

Eksekutive funktioner

Sæt kryds ud for det, du genkender, og de mulige hjælpsomme idéer, du allerede har glæde af eller har lyst til at afprøve.

Eksekutiv funktion	Måske genkender du...	Mulige hjælpsomme idéer
Fleksibilitet Tilpasse sin adfærd til uforudsete ændringer og tænke i nye løsninger	☐ At jeg har det bedst med at vide, hvad der skal ske på forhånd ☐ At jeg bliver utryg eller irriteret ved ændringer i planer ☐ At det er svært for mig, når andre ændrer planer eller aftaler (det kan være ok, når jeg selv ændrer planer) ☐ At jeg helst løser opgaver på den samme måde hver gang og har svært ved at afvige fra min egen løsning	☐ Opsøg de informationer, du har glæde af at vide på forhånd, og forklar gerne, at det er pga. din ADHD, det er rart at være forberedt ☐ Aftal med dine pårørende, studiekammerater, eller leder, hvordan du bedst kan få gode arbejdsrutiner, så du ikke oplever behov for mange ændringer
Tilpasning At opdage hvordan man klarer sig socialt eller i en opgave og tilpasse sig efter behov	☐ At jeg ikke opdager, når jeg har lavet fejl i en opgave ☐ At jeg ikke opdager, når jeg har opført mig socialt upassende ☐ At jeg har svært ved at ændre på min adfærd eller opgaveløsning, selv når jeg er klar over, at den er problematisk ☐ At jeg har urealistiske vurderinger af min egen præstation. Måske synes jeg tit, at jeg har gjort det bedre eller værre, end andre synes ☐ At jeg har svært ved at lære af mine fejl og ender med at begå de samme fejl igen	☐ Vær ekstra opmærksom på andres kropssprog i sociale situationer ☐ Aftal med en pårørende, ven, kollega eller leder, at de gør dig diskret opmærksom på, hvis du har sagt eller gjort noget uheldigt ☐ Spørg andre, hvad der kunne være smart at gøre for at løse opgaven/redde situationen

